

Arvolisäverotuksen reaaliaikaisen raportoinnin käyttöönotto

Valtiovarainministeriön alv-selvitysprojektin kuuleminen 21.3.2025

Asiakkuusjohtaja Kirsti Piiskoppel, Verohallinto

Johtava asiantuntija Anne Kaleva, Verohallinto

Mikä muuttuu?

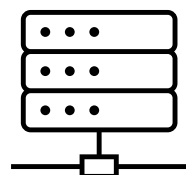
- VAT in Digital Age direktiiviehdotuksen DRR-osuuden myötä digitaaliset raportointivelvoitteet tulevat käyttöön rajat ylittävissä B2B liiketapahtumissa.
- Verohallinnon tavoitteena arvonlisäveroraportointiin liittyen on reaaliaikainen raportointi kaikissa liikesuhteissa sekä kuluttaja- että liiketoimintatilanteissa. Tavoitteena olisi saada myyjältä kaikki verkkolaskut ja ostajalta B2B ja B2G ostolaskut. Verohallinnon tavoite on laajemminkin, että yritysten taloustiedot liikkuvat rakenteisessa muodossa teknisen ratkaisun välityksellä.
- Verohallinnon tavoitteen hyödyt: Kehittämällä Verohallinnon sisäistä toimintaa, parantamalla tuottavuutta ja mahdollistamalla asiakkaiden digitalisoidun taloustiedon hyödyntämisen verovelvoitteiden hoidossa, pystymme paremmin varmistamaan mm. arvonlisäverotuotot, jotka muodostavat merkittävän tulolajin valtion tuloista (arvonlisäverokertymä 21,4 mrd eur vuonna 2024).
- Asiakkaan näkökulmasta: Yritysten raportointivelvoitteet muuttuisivat, mutta eivät välttämättä merkittävästi lisää yritysten hallinnollista taakkaa pitkällä aikavälillä. Oikein toimivilla yrityksillä hallinnollinen taakka voi jopa keventyä, kun verovelvoitteiden hoitamiseksi toimitettavien tietojen ja datan laadukkuus parantuvat pitkällä aikavälillä.
 - Esimerkiksi asiakkaille toimitettavien selvityspyyntöjen ja verotarkastusten odotetaan kohdentuvan entistä paremmin.
 - Lisäksi reaaliaikainen kotimaan arvonlisäveroraportointi mahdollistaisi rakennusalan urakkailmoitusvaatimuksesta luopumisen.

Miksi muutosta tehdään?

- Kotimaista liiketapahtumaperusteista muutosta tavoitellaan, koska
 - Arvonlisäverotuksen toimittaminen ja valvonnan suorittaminen voidaan kohdentaa paremmin, joka mahdollistaa Verohallinnon resurssien tehokkaamman käytön. Valvonta voidaan entistä paremmin kohdistaa veroriskeihin
 - Jos muut valtiot ottavat käyttöön kansallista arvonlisäveroraportointia, on uhkana, että petosyritykset siirtyvät keveämmän raportoinnin maahan, kuten Suomeen. Näin ollen halutaan ennakoivasti estää alv-vajeen negatiivinen kehitys.
 - Aikanaan voimaantuleva tekninen ratkaisu mahdollistaa rakenteisen, standardoidun ja vakioidun taloustiedon toimittamisen tiedon hyödyntäjille ns. yhden kerran periaatteen perusteella, joka keventää hallinnollista taakkaa ja mahdollistaa siirtymisten kohti OECD Tax Administration 3.0 tavoitteita.
- Verohallinnon näkökulma:
 - ALV-ilmoituksen tietopohjan päivittäminen tärkeää tulevaisuudessa toteutettavan liiketoimikohtaisen raportoinnin vuoksi.
 - Asiakkaiden ohjaaminen muuttuisi reaaliaikaisemmaksi ja ohjaus- ja valvontatarpeiset tilanteet saataisiin paremmin esille.
 - HTSY:n selvitys (13.3.2025): Pienten ja keskisuurten yhtiöiden yhteisöveroja koskeva harmaa talous on jopa 120 miljoonaa euroa vuodessa
- Asiakkaiden näkökulmasta selvitettävä:
 - EU- ja kotimaisen reaaliaikaisen arvonlisäveroraportoinnin ajallisesti yhteinen käyttöönotto samanaikaisesti voi osoittautua liiketoimintaystävällisemmäksi lähestymistavaksi?
 - Taloushallinnon digitalisaation ja automaattisen raportoinnin avulla arvonlisäveroilmoittamista voidaan kehittää varsinaisen arvonlisäveroilmoituksen ja ilmoituskausien näkökulmasta?

Nykytila veroraportoinnissa

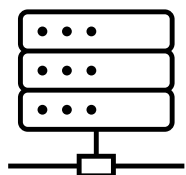
3 eri tietuekuvausta

Oma-
aloitteiset
verot

- Arvonlisäveroilmoitus
- yhteenvetoilmoitus,
- vuosi-ilmoitus

3 eri tietuekuvausta

Tulorekisteri

- Palkkatietoilmoitus,
- työnantajan erillisilmoitus,
- etuustietoilmoitus

Yritys

Pääkirjanpito

Tilinpäätös

Ostolaskut

Myyntilaskut

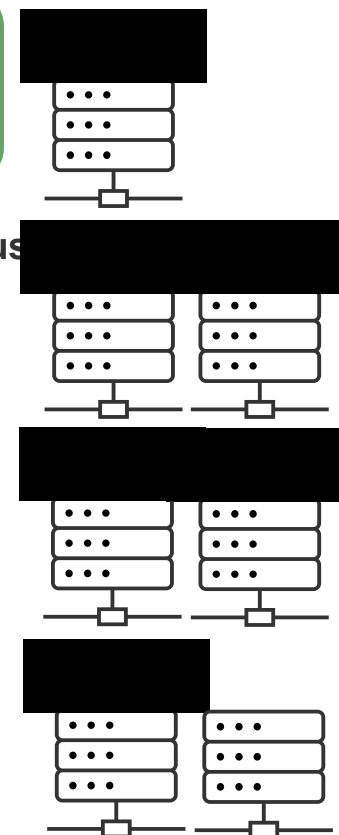
Muu seuranta

Palkkahallinto

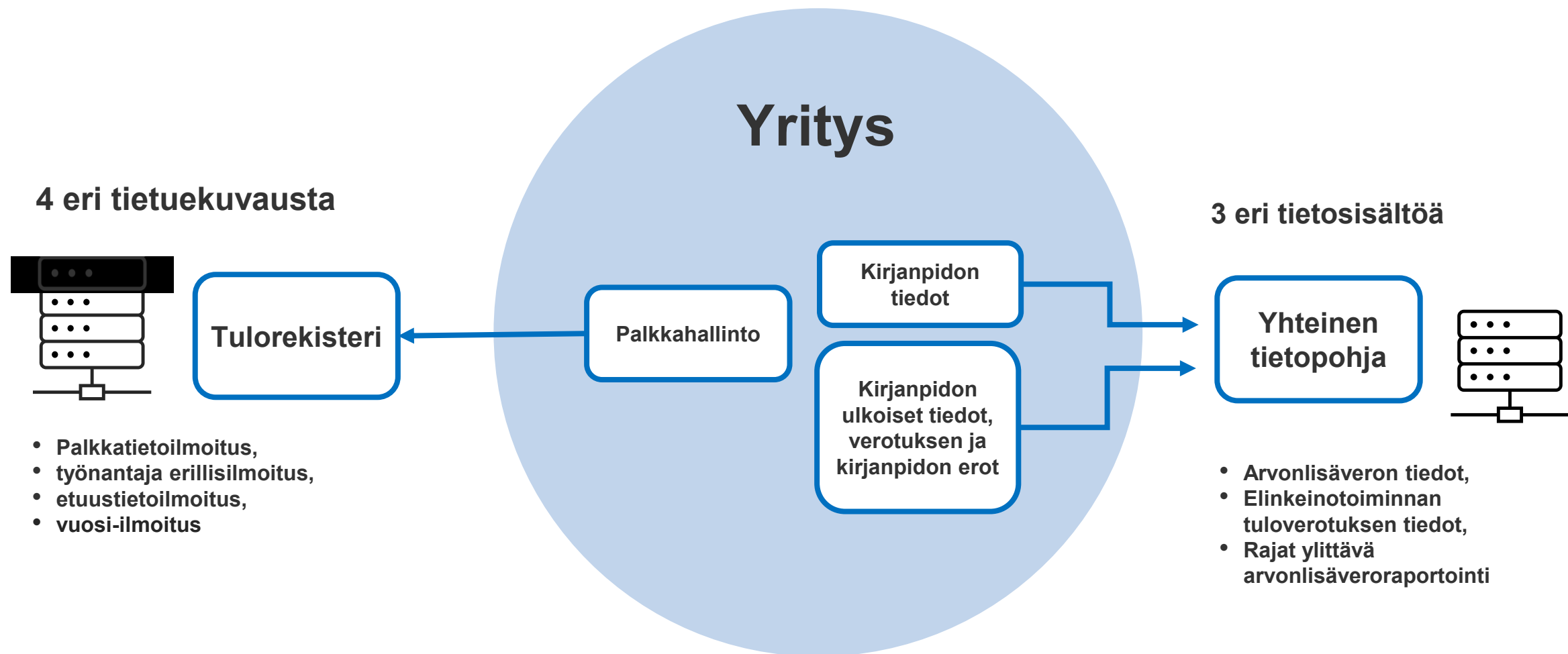
33 eri tietuekuvausta

Elinkeino-
toiminnan
verotus

- Tuloveroilmoitus (5 versiota)
- Tilinpäätös & liitelomakkeet (27 kpl)

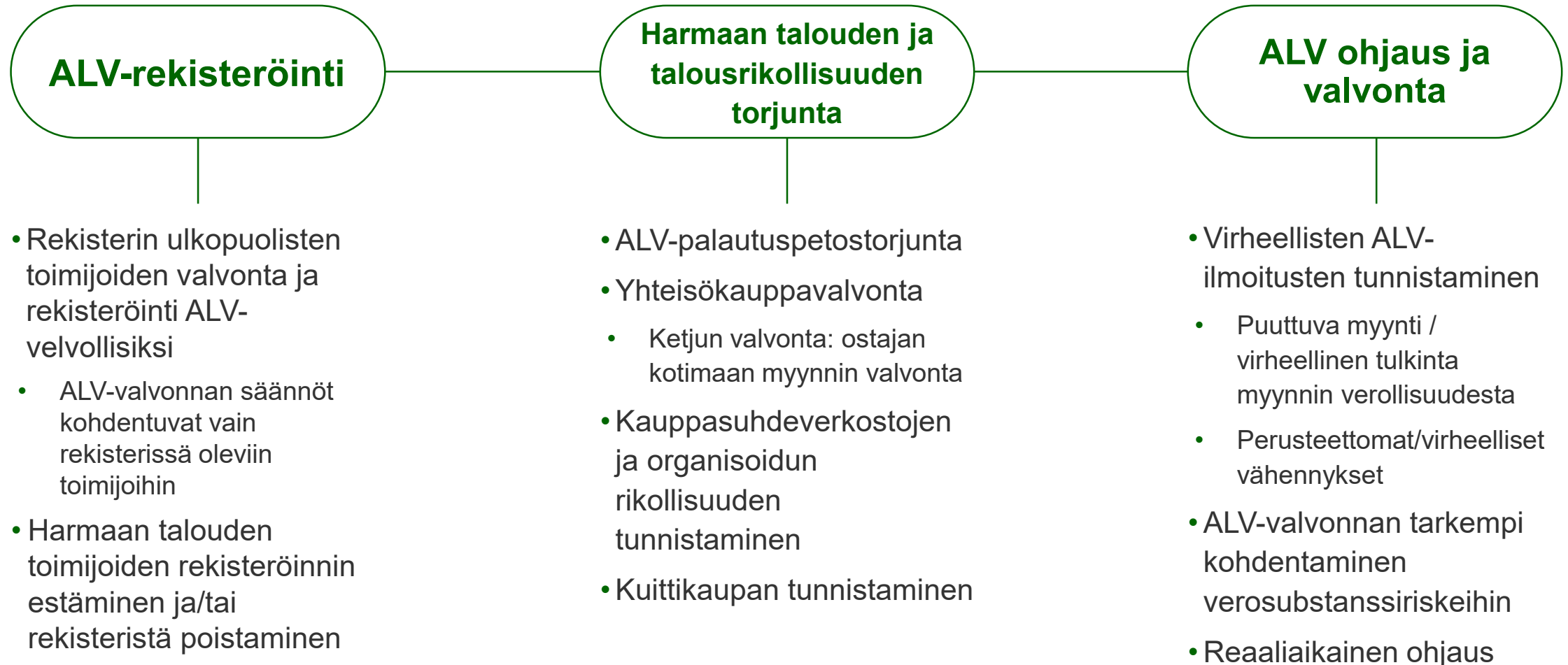
Tavoitetila veroraportoinnissa

Käyttöönoton tavoitteet

- Verohallinnon tavoitteleva käyttöönoton aikataulu
 - EU-yhteisöliiketoimien reaaliaikainen raportointi 1.7.2030 alkaen
 - Kansallinen reaaliaikainen liiketoimikohtainen raportointi EU-yhteisöliiketoimien raportoinnin yhteydessä, viimeistään kuitenkin harmonisointiajan puitteissa
- Sujuva käyttöönotto edellyttää ratkaisukeskeistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Sidosryhmä- ja asiakasyhteistyöllä parannetaan käyttöönottoon liittyvien kysymysten ratkaisua ja esteiden poistoa.
- Ennen käyttöönoton valmistelua kustannushyötylaskelmia on päivitettävä ja tarkennettava yhteistyössä asiakkaiden kanssa.
- Viestintää tehdään yhteistyössä teknistä ratkaisua valmistelevan ja käyttöönottavan projektin kanssa.
- Huomioitava, että sähköisten kuittien raportointi edellyttää, että sähköiset kuitit ovat laajasti käytössä. Mahdollisesti 2030+.

Reaaliaikaisen verkkolaskudatan käyttökohteet arvonlisäverotuksen valvonnassa

Selvitystarpeita reaaliaikaisen datan käyttöön valvonnassa

- Päivitettävä arvio reaaliaikaisen datan käytön hyödyistä (erit. arvio saavutettavista verotuloista) valvonnassa veroriskikohtaisesti
 - Aikaisempi arvio perustunut v. 2014 - 2016 satunnaisverotarkastusten aineistoihin. Arviota tulisi tarkentaa tuoreempien satunnaisverotarkastusten ja muiden eri veroriskien fiskaalista merkittävyyttä kuvaavien tietojen perusteella.
 - Arvioitava mm. reaaliaikaisen laskudatan käytön hyöty verrattuna muihin käytettävissä oleviin ja potentiaalisesti uusiin vertailutietoihin
 - Käytettävissä olevien vertailutietojen määrä ja laajuus on lisääntynyt huomattavasti edellisen arvion jälkeen.
- Reaaliaikaisen raportoinnin kohteena olevat yhteisöliiketoimet (ViDA): kansallinen valvonta tarkentuu, kun EU-jäsenvaltioiden välisen tietojenvaihdon toimintaperiaatteet selkiytyvät

Arvioidut tiedot kustannuksista ja hyödyistä

Arvioidut vaikutukset verovajeen pienentymiseen

- Vuonna 2019 tehtyjen laskelmien mukaan arvonlisäverovajeen pienentyminen kotimaan liiketoimikohtaisella raportoinnissa tuo hyötyjä yhteensä 160meur/vuosi Verohallinnolle.
- EU-yhteisöliiketoimiraportoinnin (ViDA DRR) osalta 2023 vuoden laskelmien perusteella on 12,7meur/vuosi.

Arvioidut kustannukset

- EU-yhteisöliiketoimiraportoinnin käyttöönoton aiheuttamat kustannukset 5-10 meur
 - Kattaa Verohallinnon sisäiset järjestelmäkustannukset ja EU-tietojenvaihdon
- Kotimaan liiketoimikohtaisen raportoinnin osalta muutosten kustannuksia on arvioitu Yrityksen digitalous-hankkeessa (eivät perustu vuoden 2019 selvitykseen)
 - Verohallinnon järjestelmäkustannukset 8 meur
 - Verohallinnolle aiheutuvat keskitetyn tiedonvälitysratkaisun kustannukset 30 meur

Kustannushyötylaskelmien päivitys tehdään kesällä 2025. Huomioitava, että edellä mainittuja lukuja esitetty osana viranomaisraportoinnin tavoitetila-projektin arvioitua kustannushyötylaskelmaa.

Pähkinäkuoressa

1. Verohallinto suhtautuu positiivisesti tuleviin muutoksiin koskien liiketoimikohtaista raportointia niin EU- kuin kotimaan tasolla.
2. Suomen jäädessä kansallisen tason raportointivelvoitteiden päivittämisen ulkopuolelle voi olla uhkana, että petosyritykset siirtyvät keveämmän raportoinnin maahan, kuten Suomeen.
3. Tavoitteena on, että oikein toimivilla yrityksillä hallinnollinen taakka voisi jopa keventyä, kun verovelvoitteiden hoitamiseksi toimitettavien tietojen ja datan laadukkuus parantuvat pitkällä aikavälillä.

